

Mykola Vovk
*Doctor of Philosophy in Management,
Associate Professor at the Department of Management named after I.A. Markina
Poltava State Agrarian University*

Ievgeniia Bolshakova
*Doctor of Philosophy in Management,
Senior Lecturer at the Department of Management named after I.A. Markina
Poltava State Agrarian University*

Вовк М.О.
*доктор філософії з менеджменту,
доцент кафедри менеджменту імені І.А. Маркіної
Полтавського державного аграрного університету*

Большакова Є.І.
*доктор філософії з менеджменту,
старший викладач кафедри менеджменту імені І.А. Маркіної
Полтавського державного аграрного університету*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-501-3-9>

INTERACTIVE LEARNING METHODS AS A COMPONENT FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCES OF FUTURE MANAGERS

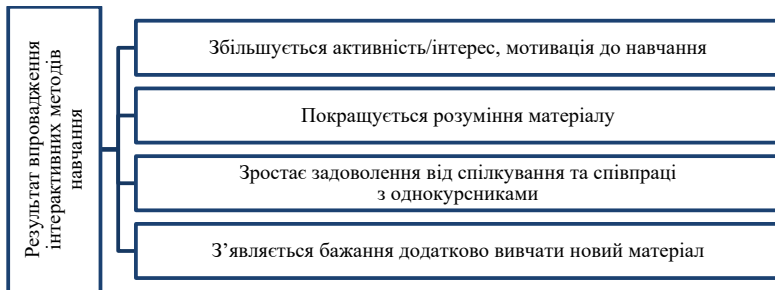
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УПРАВЛІНЦІВ

В умовах сьогодення все більшого значення набуває ефективний процес формування професійних компетентностей майбутніх управлінців. Сучасне конкурентне середовище ринку праці вимагає від майбутніх менеджерів не тільки теоретичних знань, але й здатність: ефективно та швидко приймати управлінські рішення, комунікувати, вміти працювати в команді та швидко адаптуватися до мінливого як внутрішнього так і зовнішнього середовища. Але разом з тим на формування даних компетентностей значною мірою вплинули пандемія COVID-19 та повномасштабне військове вторгнення до України, які змінили формат навчання в переважній більшості з використанням дистанційних форм навчання. Що в свою чергу негативно вплинуло на формування загальних компетентностей щодо соціальної адаптації, роботи в команді, комунікації тощо.

Відповідно до ЗУ «Про освіту» в якому зазначається компетентність як динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність [3]. Для того щоб якісно сформувати професійні компетентності у здобувачів вищої освіти необхідно використовувати під час їх навчання інтерактивні методи навчання.

Основна мета використання інтерактивних методів навчання в закладах вищої освіти полягає в залученні здобувачів до активної участі у навчальному процесі, сприянні кращому засвоєнню матеріалу через взаємодію, обмін думками, спільну роботу та практичні вправи, що у цілому впливає на стимулювання інтересу до навчання, розвитку критичного мислення, підвищення мотивації та покращення розуміння навчального матеріалу [2, с. 738], який в подальшому впливає на якісне формування професійних компетентностей, які передбачені стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-

професійною програмою, яка реалізується у закладі вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент». Основні результати від впровадження інтерактивних методів навчання зображено на рис. 1.

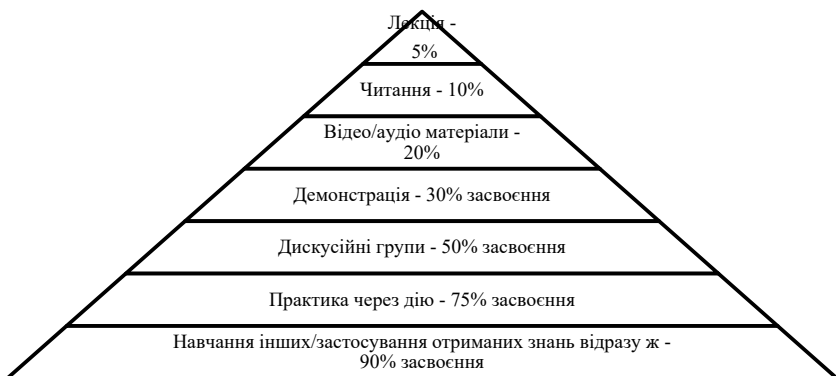
Рис. 1. Основні результати від впровадження інтерактивних методів навчання

Джерело: побудовано авторами на основі [2, с. 738]

Якість навчання значною мірою залежить від зацікавленості студентів, їх творчих здібностей, мотивації, яка стимулює їхню активну діяльність, активізації пізнавальної та практичної діяльності учасників заняття, необхідної організації їх навчальної співпраці та ділового спілкування [4, с. 92].

До основних інтерактивних методів навчання при підготовці фахівців належать: рольові ігри, метод Уолта Діснея, дискусії, мозковий штурм та командна робота.

Дослідження, яке було проведено Національним тренінговим центром (США штат Меріленд) 80-х рр., демонструють, що інтерактивне навчання дозволяє значно збільшити відсоток засвоєння навчального матеріалу, оскільки впливає не лише свідомість здобувача освіти, а й на його почуття, волю (дії, практику). Результати цих досліджень було унаочнено у вигляді схеми, що отримала назву «Піраміда навчання» (рис. 2) [5, с. 8-9].

Рис. 2. Піраміда навчання Едгара Дейла

З вище наведеного рисунку спостерігаємо, що найменший відсоток навчання стосується пасивних методів навчання до яких належать: лекція, читання, відео або аудіо матеріали ці методи в середньому по якості засвоєння навчального контенту

досягають позначки у 20%. Разом з тим, необхідно відмітити, що найбільшого ефекту у засвоєнні навчального матеріалу та відпрацювання практичних навичок займають інтерактивні методи навчання до яких належать створення дискусійних груп та практика через дію їх ефективність може сягати до 75% засвоєння навчального матеріалу, але одним із найефективніших методів є навчання інших – 90%. Враховуючи високий відсоток засвоєності навчального матеріалу при використанні інтерактивних методів навчання їх необхідно впроваджувати при формуванні професійних компетентностей майбутніх менеджерів з метою формування конкурентоспроможного фахівця на ринку праці.

Дмитрієва О. та Шевченко І. зазначають, що в сучасних умовах освіта стикається з низкою проблем, які стосуються як внутрішніх так і зовнішніх факторів до яких можуть належати [1, с. 260]:

- низький рівень освіти в незалежності від значної кількості гімназій, ліцеїв, коледжів та університетів, якість освіти в деяких випадках залишає бажати кращого. Це може бути пов'язано із досить тривалим періодом дистанційного навчання, яке було зумовлене пандемією COVID-19 та повномасштабним військовим вторгненням РФ до України, а також з недостатнім фінансуванням, неефективними методами навчання і недостатньою кваліфікацією педагогічних та науково-педагогічних працівників;

- недостатнє використання інноваційних методів навчання – сучасні методи навчання, такі як фліппед-клас та інтерактивне навчання, допомагають здобувачам освіти краще засвоювати матеріал, але не всі заклади освіти застосовують ці методи;

- нерівність в освіті – деякі групи населення можуть зіткнутися з труднощами в отриманні якісної освіти через економічні або соціальні причини;

- орієнтація на теоретичні знання замість практичних навичок – деякі навчальні програми можуть зосередитися на теоретичних знаннях, не даючи здобувачам достатньо можливостей розвивати практичні навички, які можуть бути необхідними на ринку праці;

- проблеми з використанням технологій в освіті – незважаючи на те, що технології можуть значно полегшити навчальний процес, багато закладів освіти стикаються з труднощами у використанні нових технологій, особливо у віддалених регіонах;

- недостатнє фінансування – деякі заклади освіти можуть зіткнутися з проблемами фінансування, що може призвести до обмежених можливостей розвитку та обмежених ресурсів для поліпшення навчання;

- недостатня увага до міждисциплінарності – багато сучасних проблем потребують міждисциплінарного підходу, але деякі навчальні програми не зосереджені на розвитку міждисциплінарності.

Отже, професійні компетентності, які були реалізовані через використання інтерактивних методів навчання допомагає учасникам освітнього процесу ефективно працювати в командній роботі, налагоджувати комунікацію, розробляти проекти та їх реалізовувати. Використання інтерактивних методів навчання при підготовці фахівців за спеціальністю 073 Менеджмент зміцнює засвоєння навчального матеріалу та формує нові конкурентні переваги у випускників університету.

Література:

1. Дмитрієва О.І., Шевченко І.Ю. Сучасні інноваційні методи у освіті. *Вища освіта за новими стандартами: виклики у контексті діджиталізації та інтеграції в міжнародний освітній простір*: Матеріали II Міжнародної науково-методичної конференції (м. Харків, 23 березня 2023 р.). Харків : ФОП Панов А. М., 2023. С. 259-262.

2. Тимошенко, Н. С. Використання інтерактивних методів навчання у викладацькій діяльності. *«Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»*. 2024. № 4(38). С. 730-740. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4\(38\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-4(38))

3. ЗУ «Про освіту» (редакція від 06.10.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 20.10.2024).

4. Геруш О. В., Садогурська К. В., Паламар А. О., Музика Н. Я. Інтерактивні методи навчання як спосіб розвитку творчих здібностей студентів на практичних заняттях із менеджменту та маркетингу у фармації. *Медична освіта*. 2017. № 3. С 91–94. DOI: <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2017.3.7783>

5. Пометун О.І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Наук.-метод. Посібник. Київ : Видавництво А.С.К. 2004. С. 192 с. URL: https://pedagogika.ucoz.ua/knygy/Suchasnyj_urok.pdf (дата звернення: 20.10.2024)